

Az Alkotmánybíróság részére
a Szegedi Járásbíróság útján
6701 Szeged, Széchenyi tér 4.
Pf.: 424

Érkezett:
Személyesen
Állásbírósággal/helyi kézbesítéssel
Faxon/e-mailen
Postán

21

SZEGEDI JÁRÁSBÍRÓSÁG	
15.	
Érkezt.: 2017 JAN 04	
Példány: 1	Mell: 2
Az ügyiratsz.: 5. 12 TS/2015	

Igen Tisztelt Alkotmánybíróság!

Török József Gábor [redacted] a továbbiakban: **Indítványozó**, a mellékelten csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőm útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. tv. 27., illetve 30. §-a alapján, a sérelmezett bírói határozat kézbesítésétől (2016. november 25.) számított hatvan napon belül, a Be. 429/A. §-a alapján az ügyben első fokon, 12.B.1275/2015. ügyszám alatt eljáró Szegedi Járásbíróság útján

a l k o t m á n y j o g i p a n a s s z a l

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/115-0/2017	
Érkezett: 2017 JAN 13.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 2+1 BÍRÓSÁGI KÖR [redacted]	

fordulok az Igen Tisztelt Alkotmánybírósághoz, tekintettel arra, hogy a Szegedi Törvényszék **2.Bpkf.1136/2016/4. számú határozata** az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja szerinti, olyan **alaptörvény-ellenes bírói döntés**, amely az Indítványozó **Alaptörvény XIII cikk (1) bekezdésében, valamint a XXVIII. cikk (1), illetve (7) bekezdéseiben biztosított, tulajdonhoz, tisztességes bírósági eljáráshoz, illetve jogorvoslathoz fűződő alapvető jogait sérti**, s amely döntéssel szemben jogorvoslati lehetőség nincs biztosítva számára.

A fentiekre tekintettel Tisztelettel kérjük, hogy az Igen Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy **Magyarország Alaptörvényének 24. cikk (3) bekezdés b) pontja alapján semmisítse meg** a jelen panasszal támadott bírói döntést!

Tisztelettel – ez úton – kérjük továbbá a Tisztelt Szegedi Járásbíróságot, mint első fokon eljáró bíróságot, hogy a **Be. 429/B. § (2) bekezdése alapján, függessze fel, szakítsa félbe** a sérelmezett határozat szerinti elkobzást és az elsőfokú bíróság nem jogerős 12.Beü.1275/15. számú végzése szerinti eljárva az elkobozott madarak kiadásáról rendelkezzen és értesítse az Alkotmánybíróságot!

Tisztelettel kérjük az Igen Tisztelt **Alkotmánybíróságot**, hogy – amennyiben az első fokon eljáró Szegedi Járásbíróság kérésünknek megfelelően, saját hatáskörben nem szakítaná félbe az elkobzás végrehajtását –, hogy a **Be. 429/C. §-ában foglaltaknak megfelelően hívja fel az elkobzás felfüggesztésére, félbeszakítására!**

INDOKOLÁS

Az **Indítványozó megbízta** [redacted] a továbbiakban, mint: Megbízott), hogy **külföldről, nagy értékű, védett madarakat vásároljon a részére és hozza be azokat Magyarországra**. A Megbízott feladatát szerződés szerűen teljesítette, a madarakat külföldön megvásárolta, az adásvételhez és a szállításhoz szükséges dokumentációt beszerezte és a madarakat leszállította

[Handwritten signature]

Er van, mint XC XII. 29-1 beadvj'

IS.

J. To.

az Indítványozóhoz. A behozott két madár pár értéke mintegy **15.000.000,-Ft!** Az Indítványozó és a Megbízott a behozott madarakat a magyar hatóságoknak bejelentette, az illetékes hatóság (Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség) 2014. április 28. napján problémásnak találta a behozott madarak CITES igazolásán feltüntetett adatokat. Tekintettel arra, hogy ezeknek a madarak kereskedelme csak speciális feltételek megléte esetén lehetséges, **felmerült annak gyanúja, hogy a madarak behozatala, illetve birtoklása jogellenes lehet.** A madarak eredetéről, a tény, hogy az egyedek természetből származtak, az eladók személyét, a vételárat, a szállítási útvonalat, tehát minden lényeges adatot egyértelműen rögzített a szállítást kísérő dokumentáció, a probléma mindössze abból adódott, hogy a CITES igazoláson a szerződő felek valódi akaratának megfelelő **19/2-es rubrika helyett a 19/3-as rubrikába került az „x” jel.** (A kereskedelmi tilalom alóli felmentés helyett a tartási hely megváltoztatásának engedélyezése lett „beikszelve”.)

A Rendőrkapitányság Szeged Vizsgálati Osztály, mint nyomozóhatóság a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. tv. 242. § (1) bek. c) pontjába ütköző és aszerint minősülő **természetkárosítás büntettének megalapozott gyanúja** miatt folytatott nyomozást a Megbízóval szemben. A **nyomozást a hatóság 2015. május 08. napján megszüntette** 06010/2849-122/2014. bü. számú határozatával, ugyanis nyomozás adatai alapján **nem volt megállapítható a bűncselekmény elkövetése** és az eljárás folytatásától sem volt várható eredmény (Be. 190. § (1) bekezdés b) pont). A nyomozóhatóság – nagyon helyesen – megállapította a felderített tényállás alapján, hogy a Megbízó szándéka a természetkárosításra nem terjedt ki.

A büntetőeljárás során (2014. május 23-án) a madarakat **lefoglalták** és elhelyezték a Szegedi Vadasparkban, ahelyett, hogy a jogos tulajdonosnak (az Indítványozónak, illetve a Megbízottnak) kiadták volna.

Tekintettel arra, hogy a nyomozás megszüntetését követően a madarak lefoglalását nem szüntette meg a nyomozóhatóság a Megbízott a nyomozást megszüntető határozat elleni panaszában a madarak **lefoglalásának megszüntetése iránt indítványt** terjesztett elő, amely panaszt 2015. június 3-án a Szegedi Járási Ügyészség 1.B.4437/2014/10-I. v.sz. Számú határozatával **elutasította**, egyben az ügy iratait elbírálás végett továbbította a Szegedi Járásbíróságra, azzal, hogy **a Szegedi Járási Ügyészség már 2015. május 13. napján indítványozta a madarak elkobzását.**

A Szegedi Járási Ügyészség 2015. június 4-én kelt, 1.B.4437/2014/9.-I.v.sz. szám alatt – hivatkozással a Be. 555. § (2) bekezdés a) pontja és a 569. § (1) bekezdésére – indítványozta a Szegedi Járásbíróság előtt, hogy a Btk. 72. § (1) bekezdés d) pontjában írt okból kobozza el a madarakat. (Ez az adat egyébként ellentmond annak, hogy az ügyész korábban azt állította, hogy az elkobzás iránti indítványt már 2015. május 13-án megtették.) Az ügyészség **indítványát azzal indokolta**, hogy a madarak behozatalához szükséges **CITES engedélyen lévő rubrikák (megítélésük szerint) helytelen kitöltése** miatt a kereskedelmi célú szállítás, illetve a tulajdonátírás akkor is **jogellenessé teszi a madarak birtoklását**, ha egyébként

bűncselekmény ezzel összefüggésben nem történt. (Vitatta továbbá, hogy a CITES igazolás kitöltésének esetleges hibái utóbb orvosolhatóak lennének. Nem vett tudomást arról, hogy a madarak eredete tisztázott volt, így abban az esetben, ha a hibás CITES igazolások miatt esetleg érvénytelen lenne a madarak adásvételi szerződése, akkor az érvénytelen szerződés egyenes jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítása lenne méltányos, illetve jogszerű, azzal, hogy a madarak visszakerülnek az eredeti eladóhoz, a vételár pedig a vevőhöz, azaz az Indítványozóhoz.)

Nem tisztázott, hogy a lefoglalás miért a Megbízottól és miért nem az Indítványozótól történt, ugyanígy nem érthető, hogy miért a Megbízottól és miért nem az Indítványozótól kívánta az ügyészség elkobztatni a madarakat!

Az ügyészi indítványra a **Szegedi Járásbíróság** 2015. június 4. napján hozott 12.Beü.1004/2015/2. sz. végzésében **elrendelte a madarak elkobzását**, amely végzés ellen az Indítványozótól, aki addigra „egyéb érdekelt” eljárásjogi pozíciójába került, az Indítványozó csupán tanúként vehetett részt az eljárásban.

Az Indítványozó élt annak jogával, hogy az elkobzást elrendelő végzés kézhezvételétől számított 8 napon belül **kérje tárgyalás tartását**. A **Szegedi Járásbíróság kitűzte a tárgyalást**. Ebben a 12.Beü.1275/2015. szám alatt folyó sajátos eljárásban **sem bűncselekmény, sem vád, sem terhelt nem volt, csupán a Megbízott, mint „egyéb érdekelt”, akitől az általa behozott madarakat elkobozták, az Indítványozó, mint tanú és az ügyész, aki a madarak elkobzása mellett igyekezett érvelni azzal, hogy bár sem a Megbízott, sem az Indítványozó nem követett el semmilyen bűncselekményt, de a madarakat kísérő CITES igazolások technikai problémái miatt – szerinte – jogellenes birtoklás miatt helye van az elkobzásnak**. Az ügyész a per tárgyalásain is következetesen azt az álláspontot képviselte, hogy – szerinte – nincs mód a CITES Igazoláson tévesen bejelölt rubrika hibájának utólagos orvoslására, illetve nem lehetséges az esetlegesen érvénytelen szerződés miatti eredeti állapot helyreállítása sem (a madarakat nem lehet az eredeti tulajdonosnak visszaadni a már kifizetett vételár fejében). Csupán az a megoldás lehetséges, hogy a behozott madarakat a Szegedi Vadaspark elkobzás címén megkapja, az Indítványozó (mint vevő) pedig elesik a madarak tetemes vételárától (esetleg jogában áll kártérítést kérni a Megbízottól).

Ilyen előzmények után a **Szegedi Járásbíróság a 2016. május hó 30. napján kelt, 15. sorszámú végzésében az elkobzásra irányuló ügyészi indítványt ELUTASÍTOTTA és a madarak kiadását rendelte el az Indítványozó részére**. Az elsőfokú bíróság **döntését érdemben arra alapozta, hogy az elkobzás anyagi jogi előfeltétele, hogy a cselekmény bűncselekmény legyen**, jelen esetben azonban ez a feltétel nem áll meg. Emellett kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy a rendkívül **bonyolult jogi helyzet** értékelése olyan komoly felkészültséget igényelt volna a Megbízottól, ami **nem volt tőle elvárható**. (Azon a tényen túl, hogy a védett állat jogszerű kereskedelme és szállítása elengedhetetlen előfeltétele a CITES igazolás megléte, ismerni kell a szállítási útvonalba eső több EU tagállam vonatkozó belső jogát is.) Kiemelte az elsőfokú bíróság **a felek jóhiszemű eljárását is, büntethetőséget kizáró okként** értékelte a Megbízott **tévedését a cselekmény társadalomra való**

veszélyességét illetően (azt, hogy ha az egyébként érvényes CITES igazolás 19/2-es, illetve 19/3-as rubrikáját tévesen „ikszelik be”, akkor ezt a hatóságok olyan utóbb orvosolhatatlan hibának tekinthetik, aminek a vége elkobzás lehet.)

Az **elsőfokú határozat ugyanakkor NEM TÉRT KI** arra, hogy a kifogásolt CITES igazoláson egyébként a **20-as rubrika** nincs kitöltve, ami azt jelenti, hogy **NEM kizárólag a madarak tulajdonosa jogosult rendelkezni a tartózkodási hely megváltoztatásáról**. Ez a tény ugyanis azt igazolja, hogy ilyen formában a Megbízottnak jogában állt a madarakat birtokolni, szállítani (amit visszaigazol az a tény is, hogy az Európai Unió területén történő szállítás során egyetlen hatósági ellenőrzés sem találta aggályosnak azt, hogy a Megbízott a madarakat az adott kísérő dokumentumokkal szállította). Ennek a ténynek azért van jelentősége, mert **alapjában kérdőjelezi meg azt, hogy egyáltalán jogellenes volt-e a madarak birtoklása**. Tehát nemcsak az dőlt meg, hogy a Megbízott bűncselekményt követett el, hanem az is megkérdőjeleződött, hogy bűncselekmény elkövetésétől függetlenül jogellenes-e a birtoklás.

NEM TÉRT KI az elsőfokú bíróság azokra az érvekre sem, amelyeket a perben az „egyéb érdekelt” Megbízott az EU területén, több tagállam területén át szállított védett madarak **eltérő tagállami jogi szabályozása** kapcsán részletesen kifejtett. Az „A” mellékletben felsorolt, de fogságban nevelt példányok esetében (a perbeli madarak is ilyenek) a „B” mellékletben felsorolt fajok egyedeire alkalmazandó szabályokat kell alkalmazni (a Tanács 338/97/EK rendelet 7. cikk: „Eltérések” című fejezet 1. pont a) alpontja szerint). Eszerint a **tagállami hatáskörben szabályozott engedélyezési eljárás más Németországban, más Belgiumban és más Hollandiában**. Ennek figyelembe vételével **másként kell értelmezni a gyakorlatban az „egyszeri tulajdonátruházás korlátját”**. Merthogy ez igaz volt Németországban, de Belgiumban, illetve Hollandiában már nem. Ilyen módon **tévedés az egyszeri tulajdonátruházás jogának megsértését feltételezni**.

ARRA SEM TÉRT KI az elsőfokú bíróság, hogy a nemzetközi joggyakorlat és jogszabályok **lehetőséget adnak az elírás miatt problémás okiratok utólagos, visszamenőleges hatályú kiállítására**. A perben a Megbízott, mint „egyéb érdekelt” hivatkozott a Bizottság 865/2006/EK rendelet 15. cikk (1), illetve (2) bekezdésére, ami kifejezetten arról rendelkezik, hogy van lehetőség az igazolások visszamenőleges orvoslására nem csak nyilvánvaló tévedés és adminisztratív okok, azaz elírás esetében, hanem abban az esetben is, hogy ha a hatóság a felekkel konzultálva meggyőződik arról, hogy a megtörtént szabálytalanságok nem tulajdoníthatóak az importőrnek és az adott példányok importja vagy re-exportja máskülönben összhangban van a rendelet rendelkezéseivel.

Értelemszerűen az elsőfokú bíróság **ANNAK ELEMZÉSÉBE SEM FOLYT BELE**, hogy a CITES igazolás problémája miatt esetlegesen **érvénytelen szerződés törvényes jogkövetkezménye** (bűncselekmény hiányában) nem az elkobzás ellene legyen, hanem az **eredeti állapot helyreállítása** (a madarak, illetve a pénz visszaszolgáltatása).

Az előző négy bekezdésben részletezett – egyébként fontos, perdöntő jelentőségű – kérdések **részletesebb vizsgálata, elemzése nélkül hozott döntést** az elsőfokú bíróság, mert úgy ítélte meg, hogy a „bűncselekmény törvényi tényállási elem hiányában” ezen **további elemzésre váró kérdések nélkül is eldönthető a jogvita.**

A Megbízott, mint „egyéb érdekelt” és **jogi képviselője a végzést természetesen tudomásul vette, az ügyész pedig fellebbezést jelentett be** megalapozatlanság okából, a 15. sorszámú végzés **HATÁLYON KÍVÜL HELYEZÉS ÉS ÚJ EJÁRÁS** lefolytatása érdekében.

Ezt követően a Megbízott, mint „egyéb érdekelt” (az eljárás egykori terheltje) várta az **idéző végzést a per másodfokú tárgyalására**, esetlegesen az **értesítést arról, hogy a másodfokú bíróság tárgyalás tartása nélkül, tanácsulésen kíván dönten**i az ügyben.

Mint **utóbb** (a jogerős határozat kézhezvételekor) kiderült: az ügyészség, a Csongrád Megyei Főügyészség útján átiratban, **a bejelentett ügyészi fellebbezést módosította**, a hatályon kívül helyezés és új eljárásra kötelezés **eredeti indítványán túl kérte a másodfokú bíróságot arra, hogy ÉRDEMBEN DÖNTVE a lefoglalt madarakat KOBOZZA EL.**

Sem a Megbízott, mint „egyéb érdekelt”, sem jogi képviselője **semmilyen formában nem értesült** arról, hogy a bejelentett, **kizárólag** hatályon kívül helyezés és új eljárásra kötelezést célzó fellebbezést az **ügyészség módosította, lényeges tartalmi elemmel kibővítette.** Sem a Megbízott, mint „egyéb érdekelt”, sem jogi képviselője nem értesült arról, hogy az utóbb módosított, kiegészített **ügyészi fellebbezésnek milyen indokai voltak.** Sem a Megbízott, mint „egyéb érdekelt”, sem jogi képviselője nem értesült arról, hogy a másodfokú bíróság **tárgyalás helyett tanácsulésen kíván dönten**i az ügyben, **nem állt módjukban sem tárgyalás tartását kérni**, sem a **módosított ügyészi fellebbezésre reagálni** (egyáltalán arról sem volt sejtésük sem, hogy mikor, milyen keretek között születik meg az ügyben a jogerős döntés).

Természetesen **az Indítványozó sem értesült semmiről**, hiszen az eljárásban csupán tanúként vett részt, így pusztán arra volt lehetősége, hogy a Megbízott, mint „egyéb érdekelt” tájékoztassa őt a történetekről.

Ilyen előzmények után **a másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék meghozta a jelen alkotmányjogi panasszal támadott 2.Bpkf.1136/2016/4. sz. végzését**, amelyben – helyt adva az ügyész utóbb (az Indítványozó, valamint a Megbízott, mint „egyéb érdekelt” és jogi képviselője számára „titokban”) kiterjesztett fellebbezési indítványának – **elkobozta a madarakat.** Mivel az Indítványozó semmilyen formában nem értesült a másodfokú eljárás **egyetlen lényeges eleméről sem** (mi az ügyészi fellebbezés tartalma, mikor lesz a másodfokú eljárás, tárgyalás vagy tanácsulés lesz), így lényegében a teljes másodfokú **eljárás az Indítványozó teljes kihagyásával, a „feje fölött” történt, holott a madarak vételáraként kifizetett 15.000.000,- forint, illetve a madarak tulajdonjogi sorsa volt a tétje az eljárásnak.** A jelen alkotmányjogi panasz írásakor sem ismerjük, hogy mit tartalmazott az ügyészség kiterjesztett fellebbezése, milyen érveket sorakoztatott fel, amivel szemben

vitatkozhattott volna az eljárásban „egyéb érdekeltként” részt vevő Megbízott, ha lett volna arra alkalma (a történéseket csak a másodfokú határozat tömör indokolásából tudjuk körvonalalaiban rekonstruálni). Az Indítványozó, miután az eljárásban csupán tanúként vett részt, így a nyomozóhatóság, az ügyészség és a bíróság eleve kizárta érdemi részvételét abban a vitában amiben az általa 15.000.000,-Ft-ért vásárolt madarak tulajdonjoga felől döntött bíróság.

A jelen alkotmányjogi panasszal támadott másodfokú határozat **tévesnek minősítette az elsőfokú bíróság álláspontját** arról, hogy a büntetőeljárásban fogatosított elkobzás előfeltételének tekintette az elsőfokú bíróság magát a bűncselekményt. Ezen felül **a határozat ÉRDEMI INDOKOLÁSA NÉGY MONDAT.**

Az első mondat (2. oldal, 6. bekezdés, első mondat) tévesen arra hivatkozik, hogy **a CITES igazolás csak egy tranzakcióra vonatkozott**, ami Németországban már megvalósult. Nem vesz tudomást arról, hogy az elsőfokú bíróság erre a kérdésre nem tért ki döntése indokaiban (csupán a tényállásnál rögzítette). Nem tér ki arra, hogy az egyszeri tranzakció jogi korlátja bonyolultabb jogi elemzést igényel tekintettel arra, hogy **a tagállamok belső jogi normái ezt eltérően szabályozzák**. Ezekre az érvekre – mint fentebb jeleztük – az elsőfokú bíróság azért nem tért ki, mert más alapon, ezen kérdések részletesebb elemzése nélkül döntött a kérdésben.

A második mondat (2. oldal, 6. bekezdés, második mondat) azt a téves következtetést vonja le az előző tévedésből, hogy a Megbízott, illetve az Indítványozó **nem szerezhették meg és nem is birtokolhatták jogszerűen a madarakat**. Ha eltekintünk attól, hogy a következtetés kiindulópontja is téves, akkor sem állja meg a helyét a másodfokú bíróság érvelése, hiszen a CITES igazolás – mint fentebb kifejtettük a **20. rubrika** kapcsán – az Indítványozó számára **jogszerűvé tette a madarak birtoklását**, attól függetlenül is, hogy a 19/2., illetve 19/3. rubrikák kitöltése elírással tévesen történt meg. Ezekre az érvekre is igaz, hogy az elsőfokú bíróság azért nem tért ki ezekre határozatának indokolásában, mert más alapon, ezen kérdések részletesebb elemzése nélkül döntött a kérdésben.

A harmadik mondat (2. oldal, 7. bekezdés, első mondat) **csupán egy idézet a jogszabályból**, ami az elkobzás jogi szabályozásának a lényege (**valódi indokot nem is tartalmaz**).

A negyedik mondat (2. oldal, 7. bekezdés, második mondat) nem több, mint annak ismétlése, hogy a büntetőeljárásban fogatosított **elkobzásnak nem feltétele a bűncselekmény**, az csak *„kiszegítő jellegű szabályként fogható fel”*. Emellett azt a jogpolitikai indokot is olvashatjuk a határozatban, hogy ez a jogintézmény *„a további jogellenes állapot megszüntetését hivatott biztosítani”*. Eszerint **a jogellenes állapot abban áll**, hogy a CITES igazolás egyik rubrikáját bizonyítottan elírással **tévesen „ikszelték be”**. A jogellenesség megítélésénél nincs jelentősége annak, hogy a madarak eredete ismert, a szerződő felek szerződéskötési akarata tisztázott, a vételár kifizetése megtörtént, a madarak átadása és leszállítása szerződésszerűen megtörtént. Ennek **a jogellenes állapotnak a megszüntetése** pedig abban áll, hogy Magyarországon **elkobozzuk a madarakat**, a tulajdon megszerzésére

fordított mintegy 15.000.000,- forint ráfordítást pedig „kárként a nyakába varrjuk” az Indítványozónak. (Nem az a jogi megoldás, hogy a nemzetközi normáknak megfelelő módon a hazai hatóságok orvosolják a CITES igazoláson az elírást. Az sem megoldás, ha a szerződést érvénytelennek minősítik és az eredeti állapotot helyreállítva a madarak visszakérülnek az eredeti tulajdonoshoz, a vételár pedig a vevőhöz.)

Különösebb jogi szaktudás nélkül is könnyen belátható, hogy **a másodfokú bíróság határozata jogi abszurditás és súlyos méltánytalanság** egyben, úgy az Indítványozóval, mint a Megbízottal szemben. Emellett lényegében azt a képtelen következtetést is magában rejt, hogy ma Magyarországon lehetséges olyan büntetőeljárást lefolytatni, amelyben nincs vádlott, nincs bűncselekmény (hiszen az „csak kisegítő szabálynak fogható fel”), viszont van olyan „tanú”, akinek tízmilliós nagyságrendben forog kockán elkobzandó vagyona. **Az elkobzásra pedig sor kerülhet úgy, hogy az akinek vagyonát (itt: a madarakat) elkobozzák, lényegében ki vanzárva az eljárásból, pusztán tanúként vesz részt abban. TUDOMÁST SEM SZEREZ az ügyészség elkobzással kapcsolatos érveiről (az ügy jogerős lezárását követően sem), nem kap lehetőséget az ügy másodfokú tárgyalásán való részvételre, nem értesül arról, hogy a jogerős döntést hozó bíróság tárgyalás helyett tanácsülésen kíván dönten, nem kap lehetőséget érveinek írásba foglalására, bírósággal való közlésére sem, a másodfokon még tanúként sem!**

Ez a justizmord csak úgy fordulhat elő, hogy az ilyen döntést meghozó bíróság alaptörvényellenesen hoz döntést.

A jelen alkotmányjogi panaszunkban hivatkozott alaptörvényi hely egyrészt a **XIII cikk (1) bekezdésében, másrészt a XXVIII. cikk (1), (7) bekezdései.**

Határozott álláspontunk szerint **sérül az Indítványozó tulajdonhoz fűződő alapvető joga**, mivel **adásvétellel megszerezte a madarak tulajdonjogát, az érvényes szerződést senki nem támadta meg.** Sem semmisség, sem megtámadhatóság jogcímén senki (az ügyészség sem) nem támadta meg az álláspontunk szerint jogszerű, érvényes adásvételi szerződéseket.

A **nyomozóhatóság problémája a szerződést kísérő CITES igazolással kapcsolatban automatikusan nem érinti a szerződés érvényességét, hatályát.** A nyomozóhatóságnak bűncselekménnyel összefüggésben, **bűncselekményre hivatkozással lett volna jogszerű lehetősége** (a megfelelő eljárásjogi szabályok maradéktalan betartásával) **elkobozni a madarakat és NEM MÁSTÓL, hanem a madarak tulajdonosától.** Esetünkben az Indítványozóval szemben semmiféle eljárás nem indult, meg sem gyanúsították természetkárosítással. (Eljárás csupán a Megbízottal szemben indult, ami bűncselekmény hiányában már nyomozati szakban a Megbízottal szemben is megszűnt.) Büntetőeljárás hiányában nem kobozható el az Indítványozó vagyona.

Polgári perben sem lett volna lehetőség arra, hogy az Indítványozó vagyonát a CITES engedély problémái miatt elkobozzák, **legfeljebb a szerződés érvénytelenségének megállapítására kerülhetett volna sor.** Abban az esetben, ha ez megtörtént volna, akkor az

érvénytelen szerződés jogkövetkezményeként (legrosszabb esetben – ha az érvénytelenség jogkövetkezményei egyéb módon nem lettek volna kiküszöbölhetőek) az eredeti állapotot kellett volna helyreállítani, visszaszolgáltatva a madarakat az eredeti tulajdonosoknak, a vételárat pedig visszaadva az Indítványozónak. Azonban polgári peres eljárás sem indult.

Az Indítványozó tulajdonjogának sérelme lényegében abban nyilvánul meg, hogy vele szemben **sem büntető-, sem polgári peres eljárás nem indult, sem ő, sem az esettel összefüggésben más nem követett el semmilyen bűncselekményt, az adásvételi szerződéseket senki nem támadta meg** (azok érvényesen igazolják az Indítványozó tulajdonszerzését), **ennek ellenére mégis sor került a 15.000.000,- Ft értékű tulajdonának az elkobzására egy olyan eljárásban, ahol őt csak tanúként hallgatták meg.**

Határozott álláspontunk szerint **sérül a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő alapvető joga** annak, aki semmilyen formában **nem értesül** az ügyében hozott tízmilliós nagyságrendű anyagi következményekkel járó döntés ügyében

1./ arról, hogy tulajdonát ki, miért, milyen indokokkal kívánja elkobozni (miután az Indítványozó csak tanúként vett részt az eljárásban, még az „egyéb érdekelt” státuszát sem kapta meg),

2./ **nem kap lehetőséget érvei kifejtésére a jogerős döntést meghozó másodfokú eljárásban**, miután csak az elsőfokú eljárásban és ott is csak tanúként vett részt (nem is tud a tárgyalás, illetve tanácsülés időpontjáról),

3./ **nem áll módjában** a tervezett tanácsülés helyett **tárgyalás tartását kérni** érvei kifejtéséhez, esetleges bizonyítékai bemutatásához,

4./ **nem szerez tudomást arról, hogy** az ellenérdekű fél (itt az ügyészség) milyen tartalmú fellebbezést nyújt be, illetve hogyan, mivel egészíti azt ki.

Nemcsak a „tisztességes”, hanem egyáltalán az „eljáráshoz” fűződő jogát veszti el az, akinek ügyében a bíróság a **megkérdezése, véleménye meghallgatása, érdemi részvétele nélkül dönt!** Az Indítványozó csak az elsőfokú eljárásban vett részt, ott is csak tanúként. Ilyen eljárásjogi pozícióban csak arra volt lehetősége, hogy az elsőfokú bíróság, az ügyészség, illetve az egyéb érdekelt jogi képviselőjének kérdéseire feleljen. Kérdéseket nem tehet fel, indítványozási, igényérvényesítési jogai nincsenek. Semmilyen jogi lehetősége nincs arra, hogy a 15.000.000,-Ft értékű tulajdonjogának elkobzása ellen fellépjen azokban az eljárásokban, amelyekből őt gyakorlatilag kizárták.

Határozott álláspontunk szerint **sérül a jogorvoslathoz fűződő alapvető joga** annak, aki **nem kap lehetőséget** a perben arra, hogy

1./ **félként fellépjen**, holott 15.000.000,-Ft értékű tulajdonának sorsáról dönt a bíróság,

2./ megismerje az **ellenérdekű fél** (itt az ügyészség) **fellebbezésének** tényleges és **teljes tartalmát**,

3./ **reagáljon** az ellenérdekű fél (itt az ügyészség) **fellebbezési indítványára**,

4./ **a jogorvoslati eljárásban való részvételre** (sem személyesen, sem képviselő útján, vagy írásban).

A tisztességes bírósági eljárás egyik garanciája a **Be. 356. §-a**, amely szerint a fellebbezéssel érintettek a fellebbezésre észrevételt tehetnek. Ez a garanciális szabály hivatott egyrészt **biztosítani az érintettek jogainak védelmét**, másrészt azt garantálja, hogy az eljáró **bíróságok teljes képet kaphassanak** az előttük lévő ügy részleteiről, annak minden aspektusáról, a felek pontos, hiteles álláspontjáról. Ezen jogállami garanciák **elemi előfeltétele a tudomásszerzés, illetve az, hogy az ügyben érintett személy egyáltalán kapjon valamilyen érdemi szerepet az eljárásban**. Enélkül nem várható el, hogy az érintett hatékonyan, érdemben védekezhessen, ugyanakkor az sem várható el, hogy az eljáró bíróság „megsejtse”, kitalálja a felek álláspontját és precízen, pontosan „el tudja képzelni”, hogy az érintetteknek mi lett volna az álláspontja azokkal az érvekkel szemben, amelyeket meg sem ismerhetett.

A védelemhez való jog hatékony gyakorlását hivatott biztosítani **a fegyverek egyenlőségének elve**, amely többek között azt is megköveteli, hogy **a felek azonos mértékben ismerhessék meg az eljárás során releváns valamennyi irat pontos tartalmát**, valamint, hogy arra a jogi lehetőségek szabta keretek között reagálhasson, adott esetben például **kérhesse tárgyalás tartását**. A tisztességes bírósági eljárás követelménye magában foglalja az in dubio pro reo elvet is, amely elvnek leglényegesebb garanciája nyilvánul meg abban, hogy az eljáró bíróság **a bizonyítékokat közvetlenül értékeli, és indoklásában számot ad az egyes bizonyítékokra vonatkozó megállapításokról**. (Éppen a jelen ügy elsőfokú eljárása példázza pregnánsan azt, hogy amennyiben a bíróság rutinszerűen jár el, nem mélyed el az ügy részleteiben, nem ismeri meg a felek érveit és előadását, akkor kellő információ, megfelelő tudásanyag, a tényállás pontos ismerete nélkül nem kellően átgondolt döntést hozhat: az elsőfokú bíróság előbb tárgyalás tartása nélkül, rutinszerűen adott helyt az ügyészség elkobzást célzó indítványának, majd a tárgyalás megtartása iránti kérelem teljesítését követően, több tárgyalási napot igénylő, részletes bizonyítást követően fogadta el az Indítványozó álláspontját.) Álláspontunk szerint **alkotmányellenes** az, ha az adott ügy legközvetlenebb érintettje csak az elsőfokú eljárásban és ott is csak tanúként vesz részt.

A tisztességes eljárás követelményének az felelt volna meg, ha az Indítványozó legalább „egyéb érdekelt” pozíciójában részt vehetett volna az eljárásban és ilyen minőségében a fellebbezés megváltoztatásának tényéről tájékoztatták volna. Így nyílt volna meg a lehetősége annak, hogy az Indítványozó az ügyészség fellebbezési indítványának teljes tartalmát illetően tájékozódhasson, és gyakorolhassa az őt megillető eljárási jogokat (nyilatkozattétel, fellebbezési ellenkérelemmel, tárgyalás tartásának indítványozásával, észrevétellel a tanács összetételére vonatkozóan stb.). Az Indítványozó azonban teljes mértékben ki volt rekesztve az eljárásból.

Az Alkotmánybíróság gyakorlatának megfelelően ez **súlyosan sérti a független és pártatlan bíráskodás követelményét** a másodfokú bíróság eljárása **önmagában** már annak tekintetében is, hogy az Indítványozó **csak utólag ismerhette meg az eljáró tanács összetételét**, így nem nyílik lehetőség az esetleges kizárási indítványok előterjesztésére sem. Ez még inkább igaz abban az esetben ha az Indítványozó lehetőséget sem kap az eljárásban való érdemi részvételre.

Az Alaptörvény szerint **mindenkinek joga van a jogorvoslathoz**. Az ügyész ezen jogával élt, amikor az elsőfokú határozat felülvizsgálatát kérte. A másodfokú bíróságnak azonban a fellebbezés elbírálása során tekintettel kell lennie a fellebbezéssel érintett **valamennyi személy** jogára és érdekére. Elfogadhatatlan az, hogy míg az egyik fél él ezzel a lehetőséggel, addig a **másik fél (az elkobzandó madarak tulajdonosát mindenképpen legalább „félnek” kell tekinteni) előtt elzárja** a bíróság annak lehetőségét, hogy arra – jogorvoslat keretében – reagáljon.

A perben folyó **másodfokú eljárás csak formailag nevezhető bírósági eljárásnak**, hiszen még az abban „egyéb érdekelt” pozíciójában lévő Megbízott eljárási jogai is csupán **az elsőfokú tárgyalás során megtett észrevételekre korlátozódtak, ehhez képest az Indítványozó még ilyen jogokkal sem rendelkezett, holott az ő tulajdonának elkobzásáról szolt a per**.

Ezt súlyosítja a jelen ügyben az, hogy a másodfokú bíróság nemcsak az eljárás menetében járt el teljesen formálisan (a határozat négy rövid mondatára korlátozott okfejtésével), hanem **semmilyen, a Megbízott által az elsőfokú eljárásban részletesen kifejtett érvelésre nem reflektált. Egyetlen jogilag értékelhető érv sem** olvasható a másodfokú határozatban a **CITES igazolás 20-as kitöltetlen rubrikájával** kapcsolatosan azzal összefüggésben, hogy ez a tény az Indítványozót jogszerű birtokossá minősítette. Nincs jogi érv a Tanács 338/97/EK rendelet 7. cikkével kapcsolatban arról, hogy a kérdéses madarakat a „B” melléklet rendelkezéseinek megfelelően és **a szállítással érintett tagállam hazai joga szerint kellett volna minősíteni a tulajdonátruházási korlátozások** tekintetében. Ugyancsak nem olvasható semmilyen jogi érv a Bizottság 865/2006/EK rendelet 15. cikkének rendelkezéseivel kapcsolatban arról, hogy az **elírások** a CITES igazoláson a felek bizonyított akaratának és méltányos érdekeinek megfelelően utóbb – elkobzás nélkül – **orvosolhatóak**. Semmiféle indokolást nem tartalmaz arról a másodfokú határozat, hogy az érvénytelennek tekintett adásvételi szerződés esetében mi az indoka annak, hogy az **érvénytelenség jogkövetkezményei helyett** a vevőre és megbízójára (az Indítványozóra) nézve nyilvánvalóan **súlyosan méltánytalan elkobzás** alkalmazásának mi a jogszerű indoka.

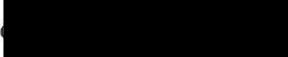
Esetünkben azért van annak komoly jelentősége, hogy a másodfokú ítélet sommás indokolása **ezekre a kérdésekre nem tért ki**, mert ezeket a kérdéseket **az elsőfokú bíróság sem tárgyalta**, tekintettel arra, hogy más alapon hozott döntést a kérdésben. **Az elsőfokú bíróságnak tehát volt indoka arra, hogy ezeket a kérdéseket részleteiben ne tárgyalja, de a másodfokú bíróságnak nem!** Ahhoz, hogy ezeket az érdemi jogkérdéseket jogszerűen megvitathassák a felek egy alkotmányos keretek között folytatott jogvitában, ahhoz az kellett volna, hogy **vagy új eljárásra** kötelezik az elsőfokú bíróságot (az ügyész eredeti, az Indítványozó által ismert fellebbezési indítványának megfelelően), **vagy a másodfokú bíróság érdemi tárgyalást tart** ezekről a kérdésekről, mégpedig az Indítványozó bevonásával, részvételével. Ehelyett sem tárgyalás, sem vita nem volt ezekkel a fontos jogkérdésekkel kapcsolatban, ráadásul ezekre ki sem tér jogerős határozatában a másodfokú bíróság.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog olyan abszolút jog, amelynek egyes részterületei az eljárási szabályokban realizálódnak. Az Indítványozót megillető eljárási jogok korlátozására jelen esetben alkotmányosan elfogadható indok nélkül került sor. A fellebbezés ilyen módon történő megváltoztatása az eljárásban **érintett állampolgárokat (az Indítványozó és a Megbízott) kirekesztette** az eljárásból, így a másodfokú eljárás lefolytatására kizárólag a közvádoló álláspontjára tekintettel, az **egyéb érdekeltek érdemi álláspontját és eljárási jogait figyelmen kívül hagyva került sor.**

A jogorvoslathoz fűződő alapjog sérelméhez kapcsolódik az is, hogy a másodfokú eljárás sajátosságaira tekintettel **az eljárásban részt sem vevő Indítványozó esetében eleve kizárt a joga annak, hogy vitassa az általa venni kívánt és milliós nagyságrendben ki is fizetett madarak elkobzását.** Ebből az következik, hogy **lezárult mindenféle hazai jogorvoslati fórum,** az pedig teljesen méltánytalan, hogy ilyen jellegű jogsérelem esetén **egyedül a nemzetközi jogi fórumokhoz lehessen fordulni** (a tisztességes bírósági eljáráshoz és a jogorvoslathoz fűződő, valamint a tulajdonhoz kapcsolódó alapjogok sérelme okán).

Álláspontunk szerint az Alkotmánybíróságnak a jelen alkotmányjogi panasz elbírálása során lehetősége van az alkotmányellenes eseti döntés megsemmisítésével a jelen jogi probléma megoldását alkotmányos keretek közé terelni. Ennek reményében fordulunk Tisztelettel az Alkotmánybírósághoz!

Kelt: Debrecen, 2017. január 2.

Tisztelettel, az Indítványozó meghatalmazott jogi képviselőjeként:

DR. ZEKE ZOLTÁN IRODA
4024 Debrecen, Liszt F. u. 4.
Tel.: (52) 4111111

Jogvédő